

# PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka

# ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí ● <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php> ● 1. říjen 2006 č.10 / 06

## Starohradské multikulturní

Předpona multí znamená mnoho najednou. Pro nás starší a některé jiné hned otvírá obavu, zda to všechno zvládnem. Pobrat, vnímat, zpracovat. Zda další zážitek nebude vytěšňovat ten předchozí. Inu, byla ona obava v sobotu 23. září, kdy se léto mění na podzim, lichá. Starohradští dobře vyvážíli a proluli všechny body odpoledního programu a nápor nebyl, zážitek byl a umocněný.

**Tekverk.** Pan Bucek vzal mne do výstavy nezvyklého malíře Vladimíra Tekverka do arkád, protože on tam je doma. Mezi obrazy Tekverkovými jsou Buckovy plastiky, snad aby tu nebyla jednotvárnost. Není, nebyla by, a přesto jsou tu keramické a jiné objekty příznivé. Ale k olejům. Daly by se charakterizovat jako stejné a přece jiné. Pan malíř nesnaží se měnit rukopis, stejný styl zůstává po celém obvodu výstavy. Přesto je na každém obraze jiná snová krajina. Jiná svým barevným laděním i objekty. Dům, domy, strom, skály či hory. Přesně ta situace, kdy odchází reálno a přichází sen. Tedy chvíle, která je i v životě člověčím nejvíce náchylná k povznesení, odchodům a přibližování se světu vezdejšímu či ireálnému. Obrazy patří jeden k druhému. Jsou celek – dílo malíře Vladimíra Tekverka. Nic na tom nemění ani několik pečlivě propracovaných grafik. Jen dokazují, že záběr výtvarníka je širší.

**V gotice** se sešli dva fotografové a žáci sklářských škol v Novém Boru. Zatímco Antonín Trojánek sestavuje své barevné fotografie po částech a vytváří koláže, Pavel Horník nazval své záběry Divadlo a hudba v našem povědomí. Dva protipóly jednoho fotografického kumštu. Trojánek vynalézá, spojuje, hledá, co k sobě patří. Někdy překvapivě. Logika věcí dlouze se musí hledat, či každý najde ji jinde, jinou. Ale i o tom kumšt je. Má-li provokovat, tedy ať provokuje. Horník celek nedělí. Jen objevuje úhly a způsoby pohledu. Musí opatrně, neboť muzika, divadlo jsou obory svébytné, svérázné a umocnit je bez ztráty květiny je onen kumšt. Kumšt v kumštu. Nebo kumšt o kumštu? Horníkovy fotografie jsou ale i víc – jsou dějepisem. Kunsthistorií. Och, kolik se dá vyčíst z pracovního záběru Dr. Václava Smetáčka, dirigenta slavného FOKu. Je to právě sto let, co se narodil. Jak odlišná je Prodaná hraná za hranicemi.

K digitální technice řekl pan Horník. "Nerozumím těm návodům na obsluhu programů na úpravu fotek. Nechce se mi to číst, furt někam telefonuju. Zmáčknete knoflík – a celé se vám to rozsype. A redakce to chtějí mít hned po koncertu. Tak se tomu nevyhnu. Na film už dělám jen velké formáty."

Spojovacím prvkem mezi oběma fotografy jsou práce žáků Průmyslové školy a Vyšší odborné školy sklářské Nový Bor. Tu nabízená publikace ukazuje bohatou tradici škol. Pestrost námětů, kdy sklo různých barev a tvarů dovede být tu antickým sloupovým, hned zase zámekem zakletým do obrácené láhve. Ukazuje že tradice pokračuje dobře.

**Perpetuum mobile.** Igor Holub jen oprášil badatelské dílo Jára Cimrmana. Neboť badatel i umělec mnoha oborů nevynechal ani Staré Hradky a ve sklepeních zůstalo jím objevené „věčně jdoucí“ - perpetuum mobile -. Princip je jednoduchý: Pohyb prvního hřídele převádí se do druhého, odtud pak do třetího. A z něj zpět do prvního, ale pomocí převodu do rychla. A tom je ona Cimrmanova (a Holubova) myšlenka. To jen my, obyčejní smrtelníci nejsme schopni pochopit. Věru, nejsou Hradky jen sídlem Múz uměleckých.

**Smetáčkovci.** Po celou dobu se na výstavě i jinde po zámku pohyboval anglický gentleman. V pečlivě strážném šedém obleku s vestou a vkusnou kravatou, s vybranou mlouvou a uhlazeným chováním. Jmenuje se Pavel Smetáček. Je z Prahy a před 47 lety založil se svým bratrem Ivanem a přáteli dixilend. Od té doby se vůbec nezměnil. Ani kapela. On a klavírista Antonín Bílý zůstali z původní. Ivanovi Smetáčkovci nedovolují zdravotní potíže hrát. A tak pouštěl archivní nahrávky, kterými vzpomínali na jubilanty Václava Smetáčka, Jaroslava Ježka a Dalibora C. Vačkáře. Jmenovaní pánové narodili se před sto lety. A pak hrála kapela naživo. Pan kapelník stále umí jít se svým klárinetem z potřeby až do záklonu. Tak jak to dělával tenkrát. A my, pamětníci? Darma mluvit.

Kompletní IT řešení pro vaši firmu



[www.tpc.cz](http://www.tpc.cz)

## Velká sláva – pohled z boku

Lodžie pátek 8. září 16:15. Přijíždíme a nepoznáváme. Čestný dvůr je tak krásně parádní, úplně jiný, porovnaný, jaksi sváteční. Parta lidí ... ale oni by stejně ani nechtěli, abych je jmenoval. Když pak začali přijíždět hosti, začala ta sláva, uklidila se parta stranou pod záminkou kouření. Ondřej řekl: „Tenhle preclík je křivej.“ Tak jsme ho museli nezasloužené sníst. Dívky v dobovém oblečení s košíky, které tam to jídlo obstarávaly a roznášely, dělaly, jakože se to smí. Dnes by se jim říkalo asi hostesky. Jak tehdá? Možná děvečky. To je hezčí, když byly tak hezké. A vydržely až do konce. A tvrdily, že jim není zima.

Pak začala ta sláva, přišla spousta lidí, ZUŠka hrála, přijel Valdštejn, byly projevy, novináři si to fotili. Snad tu muselo být tak na tři sta lidí.

Kolem sedmé jako když bičem práskne. Okolo ohně zůstalo nás asi devět. Petr Šabaka, povoláním kněz, přišel snad rovnou od oltáře a kytaru měl naladěnou. Má takový úžasný výběr písniček ... . Všech devět nás poznalo, jak ty české písničky v tom historickém dvoře krásně zní.

Ale to Lhotákovi už sklízeli. Oni si v tom malém zeleném autíčku s károu přivezli snad úplně všechno: svíčky, lucerny, ale i ty stoly co se prohýbaly, i sezení k ohni. Museli jsme nechat pár svíček svítit – když jsme končili, byla už tma.

Jičín 9. září. Paráda ještě větší. Vzácní hosté, vojáci z několika století, i Dámský klub a guláš z feldkuchyní. Hromada nakrájené cibulky, každý si mohl dát kolik snesl. Vojenskou knížku dostal každý kdo chtěl. Ať prošel (bránou), nebo neprošel (odvodem). Modré se nedávaly. Každý si mohl udělat vizitaci podle svého gusta, podívat se kam chtěl. Třeba si připomenout jak vypadá jezuitská kolej (ruská kasárna) teď a nahlédnout i do Židovské školy. A potěšit se z toho, že se s oběma stavbami bude něco dělat. A přesvědčit se, že děvečky z lodžie rozmrzly, převlékly drez. Teď měly na sobě modrá jíčínská trika a prováděly pěkně a zasvěceně po jíčínských památkách. A taky povyšovaly, podle toho, kolik majitel vojenské knížky navštívil památek.

Pak se Pepa Horáček pěkně zapotil, než z téměř stovky generálů vybral maršála, vlastně maršálku a povýšení stvrdil udělením basy piv. Pivo se jmenovalo SEDM KULÍ.

Když jsme pak navečer složili zelený vojenský stan, abychom ho vrátili skautům suchý, vstoupili jsme v pracovním do reprezentativního porotního sálu, abychom si to užili, neboť od večera zbyl úžasný těstovinový salát. „Když si nabere takhle odspoda, tak je výbornej,“ řekla zasvěcená dáma. Byl.

A tak jsme si Národní zahájení Dnů evropské kultury pěkně vychutnali.

## Banff počtvrté

Banff je město v kanadské provincii Alberta. Banff (Jdeš na Banff?, se říká) je vžitý výraz v Jičíně na festival filmů o horách, který dle toho kanadského vždy na podzim pořádá Lezecký kroužek Prachov. V pátek 22. 9. a následnou sobotu bylo v kině nabyto. Vstupné 120 Kč nezda se vzhledem ke téměř čtyřhodinovému programu a výběru filmů vysoké.

Zajisté bylo tu svérázná a svébytné publikum. Horolezci, sportovci jiných žánrů, i několik starců, kteří se chodí dívat a žijí si kromě mírného pohybu vzpomínkami. O čem to je? Dostat se k, na, nebo za hranici lidských možností. I za hranici svých možností, které třeba jsou jen dole, tuze dole. A přesto jejich překonání stojí mne tolik sil. Úsilí. Odříkání, často jen vlastní pohotovosti. Vyburcování z letargie, stereotypu. Přinutit se k něčemu. Jistě, u některých je to i touha po slávě: vylézt osmitisícovku, přeletět na padáku Grand Canyon, sjet na kajaku Middle Kaweah, udělat salto na kole, vylézt bez jištění na mrakodrap ... . Krásně se na to kouká. A sláva? Ta úžasná člověčí zabejčilost..., to je síla.

Naši demokraticky volení zástupci lidu zase se předvádějí a špičují, protože my si je platíme. Dva světy, oba extrémní. Tak si je pěkně užíváme.

## Exit nově

První bod klubových pravidel je, že v klubu nesmíš kouřit, užívat drogy, pít alkohol. V novém prostředí napsali si to dokonce na stěnu. Nízkoprahový klub Exit se přestěhoval do Bunkru, s úpravou prostředí členové klubu pomáhali. Nové místnosti jsou velké, tmavěji barevné, jak si sami vymysleli. Možná, že trochu připomínají kavárnu. Však je tu taky barpult, ceny lidové: džus 8, kola 4, minerálka 2, křupky 6 Kč. Vstup je samozřejmě zdarma. Provoz je hrazen z grantů, příspěvků od sponzorů i města. Však si zase radnice část toho příspěvku vezme zpět formou nájemného. Peníze se prý mají točit.

Hlavní je ale ona „nízkoprahovost“. Znamená, že přijít může každý a nikdo se ho na nic neptá. Naopak, ptát se může on. I si postěžovat, i se poradit v těžké životní situaci. I teenageři takové mají. Problémy ve škole, v rodině, s učením, s kamarády ... . Markéta a Ondřej vyslechnou, poradí, je-li třeba, lecados zařídí, zprostředkují kontakt s odborníky, úředníky. Téměř polovina návštěvníků klubu jsou Romové. Ale tady se na to nehraje.

Za dva roky nízkoprahový klub Exit prokázal, jak je dobře, že existuje. V nových, větších prostorách, i když jsou na Novém Městě, tedy ne v centru, bude se cítit líp.

## Dva pohledy

V hodnocení festivalu JMP zazněla věta: „To, aby se vozíčkáři bezproblémově dostali z náměstí do zámku (současné dveře jsou úzké), bylo pro mne v té chvíli důležitější, než jestli přijede nějaký ministr.“

Následovala replika, ve které vysvětlena důležitost ministrů a jiných funkcionářů pro Jičín a festival, pro získávání podpory a publicity. Atd.

Oba mluvčí měli pravdu, svou pravdu. Kterak se jejich pravda blíží objektivní pravdě? Která pravda je důležitější? A je potřeba to rozlišovat?

Ne, nechci mluvit o politice současné, kdy jeden ministr střídá druhého ruší to, co ten první a ten první už se těší, aby rušil ..., a to vše v krátkých intervalech, které nevzbuzují důvěru. Chci připomenout současný fenomen naší společnosti: důležitost celebrit (někdo říká VIP, někdo papalášů). Když přijedou novináři, první jejich otázkou není, co se bude dít, co akce přinese lidstvu, ale kdo tu bude. Podle té otázky kráčí i náš život. Kdyby někdo před deseti lety přišel s tím, že festival potřebuje

patrona, asi by neuspěl. Máme štěstí, máme dobrého, skromného, zodpovědného patrona. Jiří Lábus si získal srdce Jičňáků. Ale máme i takovou dobu, která tomuto způsobu prožívání fandí. Co s tím?

Předně – někomu to nevadí, někomu to vyhovuje. Ostatně stát se celebritou zas není v dnešní době poklesu hodnot tak obtížné. Tady nastává úkol pro občana. Hlídejme si to. Hlídejme si, aby se celebritami stali lidé, kterých si můžeme vážít. Volby jsou k tomu jednou z příležitostí.

## **Svatováclavský Věžák**

Svět ochranářů je svérázný. Dost často vousatí mužští v zeleném a k nim odpovídající dívky. Oni pozvali na Věžák, kde mají svůj domeček – informační středisko CHKO na svatého Václava své příznivce, aby s nimi zakončili sezónu. Bylo to příjemné posezení, protože záhy taky pozvali sluníčko, a kdo zná osvětlenou hradbu skal na východní straně rybníka, ten pochopí. Pan doktor Jirmář řekl, že by si přál, aby Český ráj zůstal alespoň takový, jaký je. Lenka Šoltysová odhadla, že okolo Věžáku projde v sezóně okolo 2000 lidí a že by bylo dobré, nasměřovat je taky jinam. Pak představila novou pracovníci CHKO Jitku Šafránkovou, která bude mít IC na starosti, a ta vysvětlila svůj plán, že by při své práci ráda vycházela z toho, co si o věci myslí a co si přejí lidé z okolních vesnic. Ale že zatím moc neví jak na to. A že první akcí mělo by být vybudování naučné stezky, která tu už jednou byla. Vypadala zaujatě a odhodlaně, docela bych jí věřil.

Všichni se mohli podívat na nový projekt střediska. Mělo by vypadat jako vypadávaly selské chalupy. Jen těch deset milionů, kdyby už bylo.

## **Bude se amerikanizovat Jičín?**

Projekt, ve kterém se mluví o dvou miliardách na přestavbu kasáren v Lipách vyvolal odezvu. Hospic, hotel, nákupní centrum, multikino, kongresové centrum, všesportovní hala. To všechno za americké peníze. Není to úžasné? Ale máme tu přece divadlo, kino, máme tu svou jičínskou kulturu. Co bude s tím? Nenakoupí investor pozemky, na kterých pak postaví něco jiného? Nezastaví okolí skautského srubu i hřiště rodinnými domky? Zůstane Čeřovka Čeřovkou? Atd.

Věru, otázek mnoho. Těžké bude rozhodování nového, povolebního zastupitelstva. Bude-li uvážlivé, najde vhodnou formu ptát se na věc občanů. Sežene si odborné poradce, které záměr proberou ze všech stran. Bude hledat důsledky investice i na několik tahů dopředu. Vida, další téma pro předvolební diskuse.

## **Co bude s lodžii?**

Není od věci připomenout si, jak to všechno začalo. Jurist doktor Klinger ze Spolkové republiky Německo přijel s návrhem vybudovat u lodžie zábavní park, který Jičínáci nazvali Valdštejnland. Pozval konšely na výlet, aby si podobné zařízení prohlédli. Pak dodal Projektinformacion. Tlustý svazek byl psán německy, jen první strana česky. Uvnitř byla kupříkladu fotografie známého jičínského senátora na lochnesce, pak tam byly náčrty všelijakých trpaslíků, přemostění železnice u lodžie ... . Dnes se tomu ani nechce věřit. Jičínáci dali najevo co si o věci myslí a radnice ustoupila.

Celá záležitost ale měla svůj dobrý důsledek: O lodžii se začalo mluvit, vzniklo OS lodžie, které konalo. Nastoupila kastelánka, stavba vstoupila do kulturního života města. Není nutné vyjmenovávat vše, co se tam dělo a děje. Od zpívání koled přes koncerty až k povedenému výtvarnému sympoziu letos, kde vzniklo mnoho obrazů i dalších objektů, viz výstava v MěÚ v Havlíčkově ulici.

Děni dospělo tak daleko, že je třeba učinit další krok. Situace je ve fázi, která přesahuje možnosti OS bez profesionálního zázemí. Ukazuje se, že ustavení kastelána je dobrá věc a podobně jako v zámku, neměl by to být jen člověk, který se stará o technickou stránku. Dosavadní konání zachovat a ho ještě rozvíjet.

Přístup radnice je vstřícný. Byla ustavena pracovní skupina, která má navrhnout další postup. Jeho součástí by mělo být i řešení dalších věcí, kupříkladu úpravy v bytě. Zajisté je třeba připomenout i myšlenku na vytvoření astronomicko astrologické expozice. Snad do konce roku bude ve věci jasno.

## **Kačenka**

je už velká. Slavila třetí narozeniny. Oblékla si riflovou sukni délky lady (do půl lýtek), světlé triko, do vlasů jemnou sponečku s kytkou. Svě tři svíčky na kubistickém dortu sfoukla šmahem, ale dort ji nezajímal. Narozeniny oslavila bosa. Hned po oficialitách zula boty i ponožky Rozložila darované kuželky a začala házet, ano, ne koulet, ale házet na ně koule. Po každém hodu vždycky oběhla dům a zase házela. Tak si ty narozeniny pěkně užívala. Pak se ztratila kuželková koule. Všichni hledali, Kačenka je nechala. Když byla před koncem oslavy koule prohlášena za ztracenou, bosá Kačenka šla ke kytce a odtud kouli vytáhla. Ještě třeba podotknout, že když se kačenka líbá, tak u toho přivírá oči.

# **literární PROCHOROVINY příloha**

## **Francův Atentát**

Novopacký zubní lékař Václav Franc patří k velmi plodným autorům. Přičteme-li k psaní ještě počet vytažených zubů, činnost organizační v Literárním spolku při Knihovně Václava Čtvrťka, i vydávání měsíčníku Kobra a sborníku Čaj, pořádání literární soutěže Rehečská slepice, – tak klobouk dolů před úžasnou aktivitou.

Autor nepatří k fňukalům, že nejsou publikační možnosti, a vydává sám. Důkazem posledního počínu je Atentát na senátora Murdycha. 5 povídek na osmdesáti stránkách v měkké vazbě. Tisk Printia s. r. o. .

Stěžejní je první povídka, podle které vzala knížka název. Detektivka s fantastickými prvky. Příběh s tajemstvím. Ale taky příběh, po jehož přečtení klade si čtenář otázky po smyslu člověčího konání. I o zabejčilosti, která touží po objasnění. Ale i otázka o smyslu tohoto poznávání. Detektivka dobře dramaticky vystavěná, která čtenáře přitáhne domýšlet a dopátrat vysvětlení, aby nakonec poznal, jak už to bývá, že všechno je zase jinak. Povídky jsou tu rozmanité, až po závěrečnou satirickou Žně firmy Poslední sbohem.

Rozmanité je i dílo Václava France. Od poezie pro dětské čtenáře, přes úsměvné vyprávění o klukovské partě a detektivku, až po verše a povídky filozofující. Čtenáři Kobry znají i Francovy úvahy nad knihami a jejich autory, které nesou recenzní prvky. Není smyslem této upoutávky charakterizovat autorův literární styl, či krédo. Taky se při oné polyfonii tvorby těžko hledá. Snad by sem v širším kontextu mohla i patřit slova mírný skepticismus. Knížku je možno zakoupit v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně.

---

## **Břetislav Kužel** **Studený Vítr**

Náměstí je ve středu města  
milenci chodí pod podloubím  
a slyší : „Určitě pro vás nic nemám?  
a jdou k Vietnamcům a koupí si ...  
rukavice ponožky ...  
jen tak, aby zabili čas.  
Když se vracejí domů slyší:  
„Rukavice, ponožky ...“

Bože, jičín je tak krásný ...  
přemýšlím v ateliéru nad podloubím  
snad ani nejde namalovat.  
Je páteční večer a já slyším z náměstí  
tichý hlas:  
„Rukavice, ponožky, pletla jsem je pro vás“

Větry vály, čas plynul  
někdy jsem byl málomluvný  
jen jsem maloval  
jí i jiné ...  
a svoje sny ...  
ale ona tam byla včera i dnes

V pátek třináctého  
jsem slabounce zaslechl ...  
studený vítr mi říkal:  
...  
už i ona má hrob ...  
na jičínském hřbitově  
...  
jen já ještě maluju.

### **Prochoroviny**

kulturní (skoro) měsíčník.  
Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín  
tel. 493 523 492.  
Evidenční číslo MK ČR E 13158  
**email: prochor.jc@tiscali.cz**  
Noviny vznikly s laskavou pomocí  
APEL s. r. o. Jičín,  
GENERALI POJIŠŤOVNA a. s.  
Denisova č. 504 Jičín  
tel, fax 493 523 024